

برخورد با نوجوانان

دوره نوجوانی از مهمترین و حساس‌ترین دوره‌های زندگی انسان به شمار می‌رود.

ایسنا/آذربایجان شرقی دوره نوجوانی از مهمترین و حساس‌ترین دوره‌های زندگی انسان به شمار می‌رود. در این دوره، تغییراتی در جسم و روان نوجوان رخ می‌دهد که هرکدام به نوعی بر رفتارهای او اثر می‌گذارد. گاهی این تغییرات، شخصیت و منش او را به کلی دگرگون می‌سازد. از این رو شناخت جنبه‌های مهم روانی، عقلانی، جسمانی و اخلاقی نوجوان، این توانایی را به او و اطرافیانش می‌دهد تا شیوه صحیح برخورد با تغییرات جسمی و روحی دوره نوجوانی را بدانند. این آگاهی از بروز ناسازگاری‌های خاص این دوران جلوگیری می‌کند.

در این دوره، نوجوان نه دیگر کودک به حساب می‌آید و نه هنوز به درستی بالغ شده است، وی در مرز بین این دو مرحله یعنی کودکی و بزرگسالی قرار دارد و با انتظارات خاص هر دو دوره روبرو است. اگر کاری کودکانه کند، او را ملامت می‌کنند که بزرگ شده و این کار در شأن او نیست، از سوی دیگر نیز در زمره بزرگسالان محسوب نمی‌شود.

دوره نوجوانی دوره بین راهی است

یک روانشناس در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه دوره نوجوانی یکی از حساسیت‌ترین و زیباترین لحظات زندگی است، افزود: این دوره جزو معدود دوره‌های بین راهی بوده و نوجوان مجبور است دوران کودکی و بزرگسالی را همزمان تجربه کند. پرویز کریمی ثانی ادامه داد: والدین باید بدانند که فرزندان‌شان هرزگاهی کودک و نوجوان بوده و باید نگاه آنها به این دو زمان متفاوت باشد.

وی افزود: نوجوانان در عین حال که می‌خواهند مستقل باشند اما همچنان وابسته به خانواده بوده و دوست دارند که به نظرات آنها اهمیت داده شود اگر خانواده‌ها این مسائل را در نظر نگیرند عوارض جبران‌ناپذیری در بر خواهد داشت. وی با بیان اینکه در این دوره نوجوانان ناراحت و عصبی می‌شوند و به دنبال پیشرفت و معروف شدن هستند، گفت: در این دوره چون بدن رشد می‌کند و انواع هورمون‌ها ترشح پیدا می‌کند، گرایش به پرخوری هم وجود دارد نوجوانانی که افسرده و عصبی هستند به پراشتهایی عصبی دچار می‌شوند.

در دوره نوجوانی هویت یابی شکل می‌گیرد

کریمی ثانی اظهار کرد: والدین باید توجه کنند که در این دوره هویت یابی شکل می‌گیرد و نوجوانان می‌خواهند ثابت کنند که من هم وجود دارم. اگر بستر مناسب برای نوجوان فراهم کنیم هویت یابی به شکل مناسب اتفاق می‌افتد. این روانشناس با بیان اینکه امروزه نوجوانان به تدریج به سمت تک قطبی شدن حرکت می‌کنند، خاطرنشان کرد: در این دوره فردی بودن مختصر وجود دارد اما بیش از حد آن غیر معمول است. برخی از نوجوانان یا از صبح تا شب به درس خواندن مشغول بوده و یا کلا درس را رها کرده و به گوشی وابستگی پیدا کرده‌اند.

وی ادامه داد: اصلی‌ترین مسئله این است که والدین خودشان تک قطبی نبوده و کودکان و نوجوانان را از این بحران نجات دهند. وی به چند راهکار اشاره کرد و افزود: در این وضعیت جامعه تاکید اساسی بر حفظ آرامش در خانواده جزو رکن‌های اساسی پیشرفت و شادابی به شمار می‌رود.

پرویز کریمی ثانی یادآور شد: دوره نوجوانی دوره طوفان و طغیان هیجانات است و والدین باید در بروز یک اتفاق در زمان مناسب ادبیات مناسب با آنها صحبت کنند.

وی عنوان کرد: برای اینکه نوجوانان تک بعدی تربیت نشوند ساختار خانواده نیز از باید از تک بعدی بودن خارج شود برای مثال باید بدانیم اوقات فراغت خانواده‌ها چگونه گذرانده می‌شود؟

وی اصل دوم را تکریم و احترام عنوان کرد و افزود: در این دوره باید با نوجوانان به خوبی صحبت کرده و نظر آنها را بپرسیم.

دوستی و صمیمیت با فعالیت مشترک بین والدین شکل می‌گیرد

وی به اصل سوم یعنی فعالیت مشترک با نوجوانان اشاره کرد و ادامه داد: هر هفته در حد امکانات فعالیت مشترک با فرزند خود داشته باشیم که با این فعالیت دوستی و صمیمیت بین والدین و فرزندان شکل می‌گیرد. در غیر اینصورت فرزند پدر و مادر خود را صرفاً، پدر و مادر زیستی می‌داند.

پرویز کریمی ثانی با بیان اینکه به فرزندان خود مسئولیت پذیری دهیم، گفت: اگر تکریم و صمیمیت بین والدین بیشتر باشد به تبع فرزندان نیز آن را یادگرفته و از حالت تک قطبی دوری می‌کنند.

خانواده یکی از عوامل توسعه فرهنگ

یک جامعه‌شناس نیز در گفت‌وگو با ایسنا، گفت: فرهنگ، تمام چیزی است که بشر اولیه از زمانی که به دنیا آمده شروع به ساختن آن کرده و اکنون مورد استفاده قرار داده است.

رقیه تمیز با بیان اینکه ابزارهایی برای توسعه فرهنگ در جوامع وجود دارد، افزود: یکی از این ابزارها رسانه است اما خانواده از عواملی است که می‌تواند در جامعه به تعبیه شدن هر چه بهتر این فرهنگ کمک کند.

وی با بیان اینکه در گسترش ابعاد فرهنگی کوتاهی کرده ایم، گفت: در ابتدا باید بُعد غیر مادی فرهنگ به کشور آمده و در ادامه بُعد مادی وارد شود.

تمیز خاطرنشان کرد: فرض کنیم پیراهنی خریده ایم اول باید نحوه استفاده و شستشوی آن را بدانیم و بعد از آن استفاده کنیم؛ گاهی خانواده ها انیمیشن یا فیلمی را تهیه می کنند باید سواد استفاده و هدف از تماشای آن را بدانند و بعد به نوجوانان اجازه دهند تا آن را تماشا کنند.

این جامعه شناس با بیان اینکه در حوزه آموزشی ضعف وجود دارد، یادآور شد: در حوزه آموزشی به این اعتقاد داریم که دیده و یاد بگیریم. در حالی که این اصطلاح به حوزه رسمی آموزش غلبه کرده است.

وی با اشاره به اینکه والدین برای حوزه رسمی آموزش برنامه ای ندارند، گفت: همانگونه که نمی توانیم غذای مسموم را بخوریم باید به همان اندازه نگران افکاری که وارد ذهن فرزندانمان می شود نیز باشیم.

والدین برای یادگیری فرهنگ نوجوانان برنامه ریزی کنند

وی با بیان اینکه میزان یادگیری در دوره نوجوانی به سرعت اتفاق افتاده و به سختی نیز فراموش می شود، افزود: نوجوانان گاه دوست دارند اطلاعات بیشتر و بهتری در مورد فرهنگ کشورمان یاد بگیرند اما متاسفانه والدین برای آن برنامه ریزی نداشته و حد و مرز را نادیده می گیرند.

تمیز ادامه داد: در فرهنگ ما غذاهای اصیل و مقوی وجود دارد اما بیشتر نوجوانان فست فود دوست دارند چراکه والدین ذائقه آنها را به سمت این نوع غذاها عادت داده اند.

وی با تاکید بر لزوم توجه والدین و جامعه به تغییرات علقه ای و علاقه ای نوجوانان، اظهار کرد: تغییرات فرهنگی از قدم های کوچک شروع می شود.